

43,000 MINDS, 810 OFFICES, 120 COUNTRIES, 1 NETWORK.

COVID-19 | AANPAK VOOR HET DICHTEN VAN EEN LIQUIDITEITSTEKORT

RSM Financial Advisory Services

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

MET DE KOMST VAN HET CORONAVIRUS IS HET VOOR BEDRIJVEN ESSENTIEEL GEWORDEN INZICHT TE KRIJGEN IN KASSTROMEN

Inleiding

“Cash is King”

- Een veelgehoorde uitspraak die het belang van de daadwerkelijke geldstromen duidt. Inzicht in de geldstromen is essentieel voor de bedrijfsvoering en in een snel veranderende markt is het niet altijd even makkelijk om een juist inzicht te verkrijgen.
- Met de komst van het coronavirus is het voor bedrijven essentieel om de kasstromen op korte termijn te beheren, ervan uitgaande dat de incasso moeizaam verloopt of de vraag naar producten of diensten vermindert.
- RSM kan u helpen om financiële prognoses te herzien, scenario's te ontwikkelen, en / of deze te beoordelen, met inachtneming van de huidige economische omstandigheden. Dit zal leiden tot een gedegen planning en uitvoering, in samenspraak met alle belanghebbenden.

Start vandaag

- Het is belangrijk dat het management van een onderneming – waar nodig - zo vroeg mogelijk financieel advies inwint over verwachte financiële uitdagingen. RSM kan oplossingen aandragen om nu in te grijpen, die de continuïteit van uw bedrijf op de korte- en lange termijn waarborgen.
- Te laat handelen kan ervoor zorgen dat uw liquiditeitspositie in gevaar komt en hiermee de continuïteit van uw bedrijf.

RSM betrouwbare partner

- RSM begrijpt dat dit onzekere tijden zijn voor individuen, gemeenschappen en bedrijven, aangezien de COVID-19-uitbraak zich over de hele wereld blijft verspreiden. Neem contact op met RSM als u de impact van COVID-19 op uw bedrijf wilt bespreken en hoe u gerelateerde passende maatregelen kunt nemen die de continuïteit van uw bedrijf waarborgen. RSM heeft een ervaren team van specialisten klaar staan om u door deze crisis te loodsen.
- RSM heeft een Corona crisisteam klaarstaan welke u bijstaat bij het aanvragen van uitstel van belastingbetaling, verlaging belastingaanslagen, melding betalingsonmacht en de NOW-regeling.
- Deze brochure ziet toe op hetgeen RSM Financial Advisory Services voor u kan betekenen om ervoor te zorgen dat uw liquiditeit ook ten tijde van de Corona crisis op peil blijft en daarmee de continuïteit van uw bedrijf.

ONS ERVAREN TEAM AAN ADVISEURS STAAT VOOR U KLAAR

RSM Financial Advisory Services

Cora van Dijk
Partner FAS

Tel +31 6 54 38 48 03

Email cvdijk@rsmnl.nl

Bart Severijns
Head of Corporate Finance

Tel +31 6 13 12 71 07

Email bseverijns@rsmnl.nl

Marcel Vlaar
Director Due Diligence

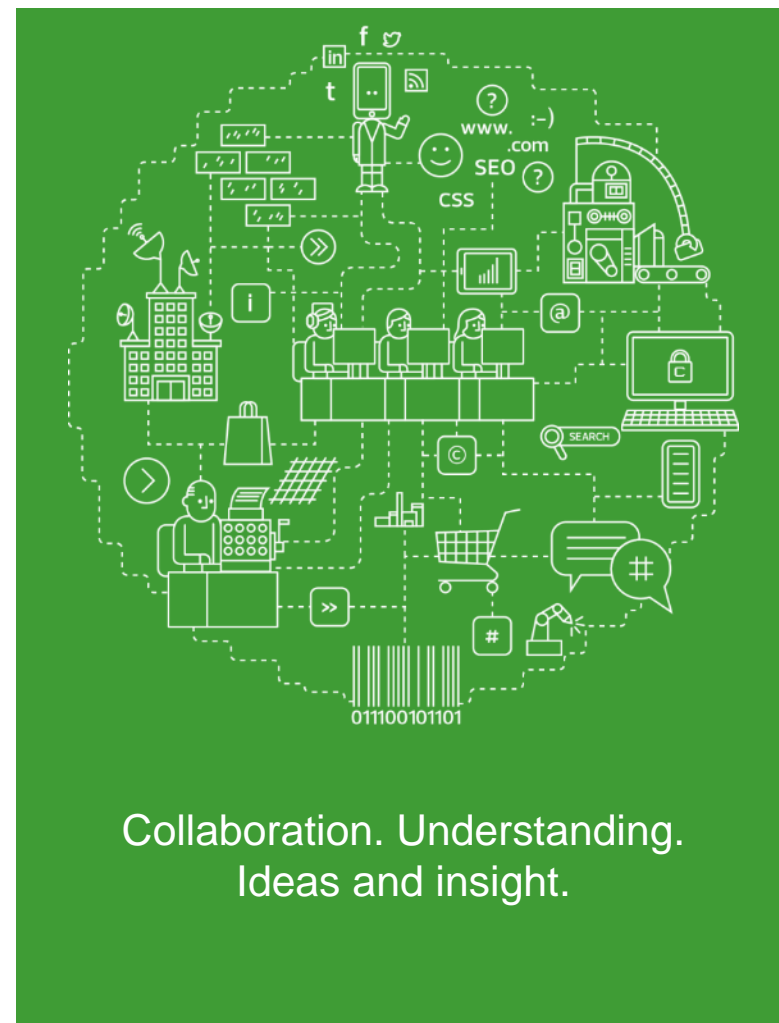
Tel +31 6 47 98 24 45

Email mvlaar@rsmnl.nl

René van Bruggen
Director Evaluent

Tel +31 6 22 38 87 10

Email rvbruggen@rsmnl.nl

RSM HELPT U OP KORTE TERMIJN INZICHT TE KRIJGEN IN MOGELIJKE LIQUIDITEITSTEKORTEN EN HELPT BIJ HET VINDEN VAN OPLOSSINGEN

Relevante vragen & RSM's toegevoegde waarde

A

“Wat is de korte- en lange termijn liquiditeitsbehoefte”

Om een goede inschatting te maken van de liquiditeitsbehoefte stellen we een kasstroomoverzicht op voor de komende 3 tot 12 maanden (in overleg met u kan dit ook korter of langer) waarbij we onderscheid maken tussen drie scenario's te weten:

- ✓ Worst case
- ✓ Realistic case
- ✓ Best case

Op basis van de uitkomsten verkrijgen we inzicht in de liquiditeitsbehoefte en worden eventuele tekorten inzichtelijk.

B

“Zijn er schuld- en kapitaaloplossingen beschikbaar?”

Het verkregen inzicht laat zien waar eventuele liquiditeitstekorten zich voordoen. Deze tekorten kunnen worden gefinancierd door bijvoorbeeld:

- ✓ Beschikbaar gestelde overheidsmiddelen (ook: uitstel van belastingbetalingen)
- ✓ Verlagen van het netto werkkapitaal
- ✓ Verlagen van investeringen (desinvestering)
- ✓ Verkrijgen externe financiering, dan wel het verlagen van druk op huidige financiering

Wij dragen graag de mogelijkheden aan en helpen u met voorbereidingen en/of acties hierbij.

C

“Hoe waarborg ik operationele continuïteit?”

Mocht er op basis van het opgestelde kasstroomoverzicht en de beschikbare schuld- en kapitaal oplossingen aanleiding zijn tot een herstructurering van uw operatie, kunnen wij helpen bij:

- ✓ Kostenbesparende maatregelen
- ✓ Heroverwegen businessplan / forecast / budget
- ✓ Assisteren bij het opstellen van een “turn around plan”

ALLEREERST WORDT EEN HERZIENE INSCHATTING GEMAAKT VAN DE TE VERWACHTEN LIQUIDITEITSPOSITIE.....

A

Liquiditeitsprognose

Algemeen

- Bijgewerkte liquiditeitsprognoses zijn ondersteunend aan operationele beslissingen en investeringen. Slimme bedrijven evalueren de inkomsten- en uitgavenstatistieken en gebruiken frequente updatetechnieken (bijv. realtime cashflow dashboards) om strategieën te begeleiden. RSM helpt bij het uitwerken van een “worst”, “realistic” en “best case” scenario en bespreekt de operationele consequenties en impact op de liquiditeitspositie van uw bedrijf.

Operationele kasstroom

- Allereerst wordt de korte termijn prognose herzien voor de komende 3 tot 12 maanden (kan ook langer in overleg met de klant) en de impact op de operationele kasstroom. We doen dit in overleg met de klant voor drie mogelijke scenario's.
- De maandelijkse operationele kasstroom die wordt behaald heeft impact op het netto werkkapitaal. De maandelijkse mutatie van het netto werkkapitaal die wordt verwacht corrigeren we op de operationele kasstroom.

Cash impact investeringsactiviteiten

- De maandelijkse (des) investeringen worden per maand bekeken en ingeschat. De maandelijkse kasstroom die gepaard gaat met de investeringsactiviteiten wordt gecorrigeerd op de operationele kasstroom.

Cash impact financieringsactiviteiten

- De maandelijkse financieringskosten en opbrengsten hebben impact op de maandelijkse kasstroom. We kijken samen met u naar de maandelijkse inkomsten en uitgaven gerelateerd aan financiering en dit wordt gecorrigeerd op de operationele kasstroom om zo te komen tot de feitelijke maandelijkse geldstroom.

Scenario 1

Scenario 2

Scenario 3

+ -

EBITDA

Δ Werkkapitaal

+ -

(Des) investeringen

+ -

Financieringskosten (opbrengsten)

....VERVOLGENS WORDT GEKEKEN WELKE OPLOSSINGEN VOORHANDEN ZIJN DIE DE OPERATIE ZO MIN MOGELIJK RAKEN....

B

Schuld- en kapitaaloplossingen

Algemeen

- Op basis van de liquiditeitsprognose wordt bekeken of actie noodzakelijk is. Wanneer tekorten in liquiditeit dreigen, wordt eerst gekeken of er schuld- en kapitaal oplossingen voor handen zijn. Dit zorgt ervoor dat de onderneming door kan draaien in de huidige vorm en operationeel ingrijpen niet nodig is.

Beschikbaar gestelde overheidsmiddelen

- We kijken met u mee naar de verschillende door de overheid aangeboden ondersteuning zoals de aanvraag NOW, uitstel belastingen en MKB krediet waar ondernemers gebruik van kunnen maken. We kunnen eenvoudig schakelen met verscheidene vak-experts die binnen RSM werkzaam zijn om zo optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden.

Verlagen van het netto werkkapitaal

- Het verlagen van het benodigde werkkapitaal zorgt ervoor dat er liquiditeit beschikbaar komt. Dit kan onder andere door minder voorraad aan te houden, debiteuren sneller te laten betalen (factoring) of door het later betalen van de operationele crediteuren. Wij denken graag mee over mogelijkheden die voor handen zijn.

Versoepeling bestaande financiering

- Op basis van de liquiditeitsprognose kunnen wij u bijstaan in de presentatie aan- en gesprekken met uw financiers teneinde verruiming of een nieuwe financiering te verkrijgen
- Mogelijk kan uitstel van bestaande rente- en aflossingsdruk een oplossing bieden. Pro-actieve informatievoorziening is hier essentieel, ook om mogelijke boetes te minimaliseren

Verlagen investeringen

- Het verlagen of uitstellen van investeringen kan ervoor zorgen dat het liquiditeitstekort tijdelijk wordt opgevangen. Een ander alternatief waarmee effectief het liquiditeitstekort kan worden verholpen is het verkopen en terug huren van vaste activa, de zogenoemde "sale en leaseback".

Verkrijgen externe financiering

- (Additionele) externe financiering kan een manier zijn om tekorten op te vangen. Er zijn verschillende mogelijkheden, zoals 'asset based lending' en het tijdelijk verhogen van de rekening courant positie. Wij helpen u graag bij het vinden van de beste oplossing tegen de gunstigste voorwaarden.

Liquiditeitsprognose

Liquiditeitstekort

+

Overheidsmiddelen

+

Verlagen Werkkapitaal

+

Versoepelen financiering

+

Verlagen investeringen (desinvesteringen)

+

Externe financiering

....DAT KAN ZIJN, HET AANVRAGEN / GEBRUIK MAKEN VAN BESCHIKBAAR GESTELDE OVERHEIDSREGELINGEN....

B

Overheidsregelingen

Aanvraag NOW

- **Aanvraag NOW.** De werkgever moet de NOW-aanvraag indienen bij het UWV dat een voorschot verstrekt van 80% van de te verwachten tegemoetkoming in de loonkosten

Aanvraag uitstel belastingbetaling

- Verzoek verlaging VPB 2020
- Uitstel belastingbetaling loonheffing, BTW en vennootschapsbelasting
- Melding betalingsonmacht

MKB krediet

- Verruiming Borgstelling MKB krediet.
- Garantie Ondernemingsfinanciering (GO) kredietfaciliteit van €400mln naar €1,5mld
- Alternatieve financieringen en opschorting aflossing bestaande leningen

- De hoogte van de tegemoetkoming in de loonkosten is afhankelijk van de terugval in omzet. De tegemoetkoming bedraagt maximaal 90% van de loonsom als de omzet voor 100% wegvalt. Valt bijvoorbeeld de helft van de omzet weg, dan krijgt de werkgever via de NOW 45% tegemoetkoming in de loonkosten.
- In het kader van deze regeling kunnen wij u met het volgende helpen:
  - analyse of een NOW-aanvraag in uw situatie zinvol is;
  - het opstellen van een raming die inzicht geeft hoe de NOW regeling financieel voor uw bedrijf uitpakt;
  - het voorbereiden en indienen van de NOW-aanvraag;
  - het opstellen van een accountantsverklaring door RSM Accountants (welke gevraagd wordt bij grotere aanvragen)

- Als het bedrijfsresultaat over 2020 lager zal uitvallen dan u eerder had verwacht, kunt u een verzoek indienen tot verlaging van de voorlopige belastingaanslag. De betalingen op de voorlopige aanslag 2020 die u dit jaar al heeft gedaan, krijgt u dan normaliter terug.
- Ondernemers kunnen in het kader van de noodmaatregelen van het kabinet bijzonder uitstel van betaling aanvragen voor belastingschulden waarvoor een aanslag is vastgesteld. Het verzoek tot uitstel moet schriftelijk worden gedaan onder verwijzing naar de Coronacrisis, waarna automatisch drie maanden uitstel wordt verleend.
- Als u om uitstel van betaling van loonheffingen en / of omzetbelasting verzoekt, adviseren we in de regel om zekerheidshalve een melding betalingsonmacht te doen om het risico op bestuurdersaansprakelijkheid te beperken.

- Heeft u krediet nodig maar krijgt u niet eenvoudig een banklening of bankgarantie? De overheid maakt dit makkelijker met de Garantie Ondernemingsfinanciering (GO).
- Als antwoord op liquiditeitsproblemen veroorzaakt door de coronacrisis is de BMKB (Borgstelling MKB kredieten) verruimd met een corona luik (BMKB-C). De BMKB is bedoeld voor ondernemingen met hooguit 250 personeelsleden.
- In de reguliere regeling betreft het borgstellingskrediet 50% van het krediet dat de financier (vaak een bank) verstrekt. De borg van de overheid bedraagt 90% van dit borgstellingskrediet.

Wij verwijzen naar RSM belastingadviseurs en accountants voor meer informatie / assistentie inzake bovenstaande regelingen

B

.... HET VERLAGEN VAN HET WERKKAPITAAL....

Mogelijkheden verlagen werkkapitaal

Debiteuren

- Geven van kortingen bij vroegtijdig betalen
- Actief opvolgen van facturen.
- Vooruit- en/of tussentijds factureren
- Non recourse factoring (het debiteurenrisico wordt bij deze vorm van factoring overgedragen)

Crediteuren

- Vragen van uitstel huurkosten, korting of overig.
- Later betalen crediteuren (stretching).
- Betaaltermijnen afspreken met crediteuren

Voorraad

- Voorraad inkopen afstemmen op aangepaste verkoopprognose
- Beperken voorraadniveau en onderhanden werk
- Oude voorraad verkopen

Overig

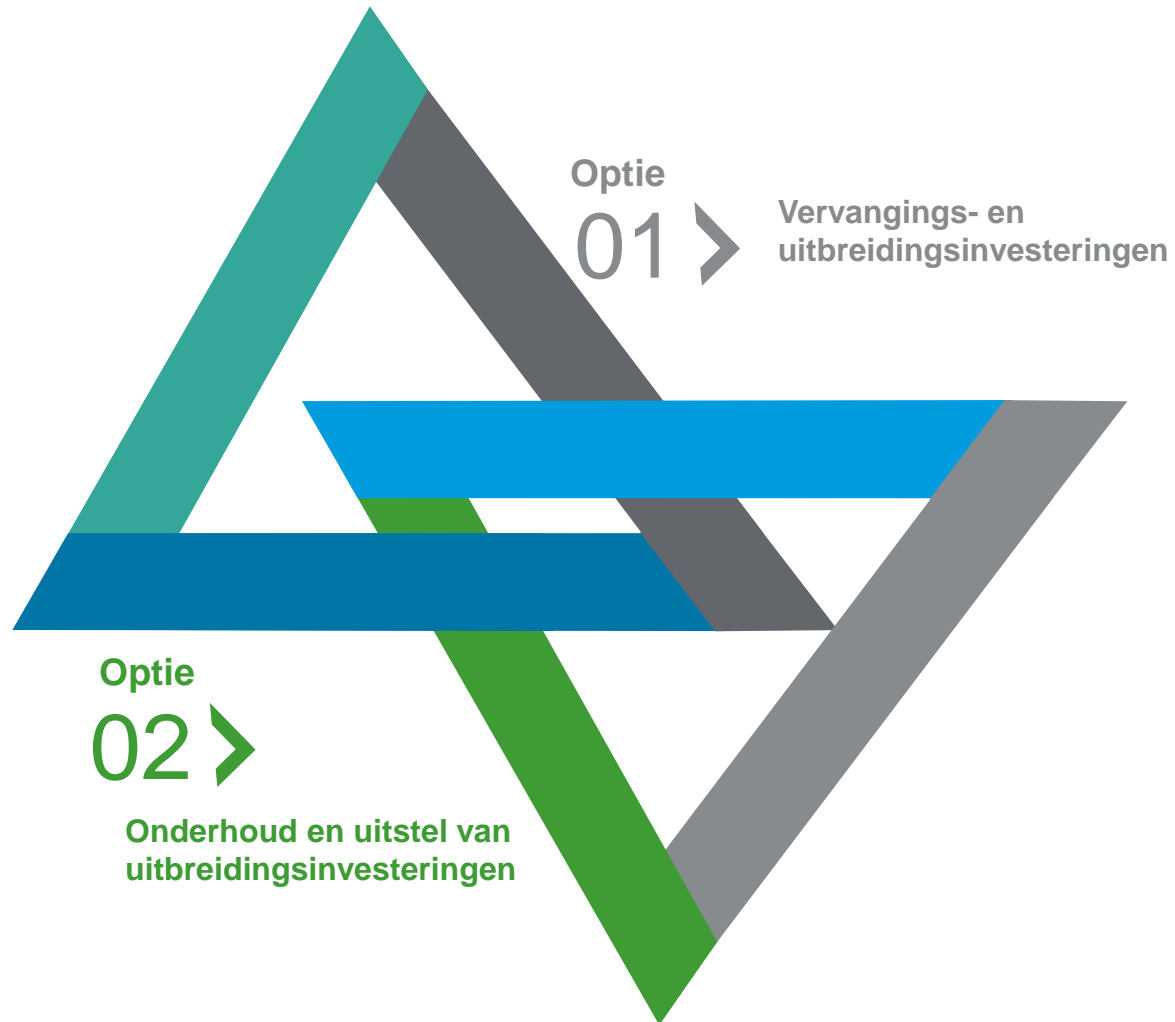
- Verlagen van de voorlopige aanslag vennootschapsbelasting
- Sneller factureren.
- Overig

B

....HET UITSTELLEN VAN INVESTERINGEN....

Uitstel investeringen

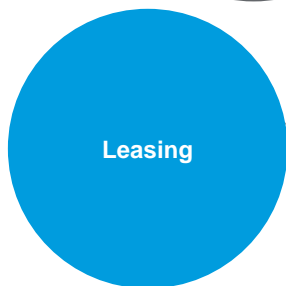
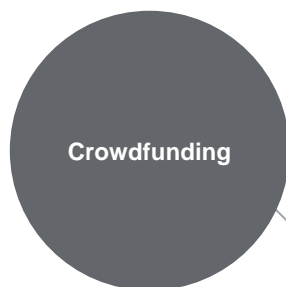
....OF VIA EXTERNE FINANCIERINGSOPTIES

Bestaande kredietlijnen

- Om u voor te bereiden op mogelijke liquiditeitstekorten is het in sommige gevallen raadzaam om bestaande **faciliteiten volledig te trekken** (ook mogelijk cashpooling)
- Wanneer uw liquiditeitsprognose laat zien dat u mogelijk in de toekomst niet kunt voldoen aan uw **convenanten** is het raadzaam hierover in gesprek te gaan met uw bank
- Het is raadzaam om met uw bestaande financier in gesprek te treden over tijdelijk **uitstel van rente en aflossingen** op uw huidige faciliteiten

Mogelijke additionele financiering

- Via crowdfunding is het mogelijk een lening uit te zetten welke door meerdere mensen (particulieren) tegelijkertijd gefinancierd wordt
- Crowdfunding is een (duurder) alternatief voor een zakelijke lening

- Door middel van leasing is het mogelijk om te investeren in bedrijfsmiddelen zonder hiervoor eigen liquiditeiten aan te spreken
- De investering moet verspreid over een langere periode terugbetaald worden

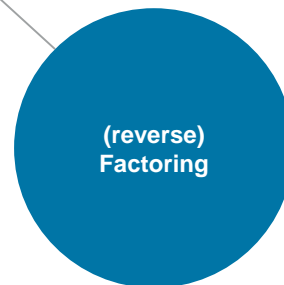
- Sale and leaseback is een vorm van financiering waarbij een financiële partij een asset koopt. Deze asset wordt vervolgens terug-geleased
- Hierdoor ontstaat er ruimte op de balans en stijgt de liquiditeitspositie

- Het is mogelijk om een bestaande rekening- courant faciliteit te verhogen
- Hierdoor kan er op zeer korte termijn extra liquiditeit beschikbaar zijn

- Met een zakelijke lening ontvangt u het leenbedrag in een keer op uw rekening
- U betaalt het bedrag vervolgens in termijnen terug

- Recourse factoring en reverse factoring zijn vormen van financiering op basis van de debiteurenportefeuille
- Een financiële partij neemt de factuur over en betaalt deze, vaak direct, om zo de lange betaaltermijnen te omzeilen

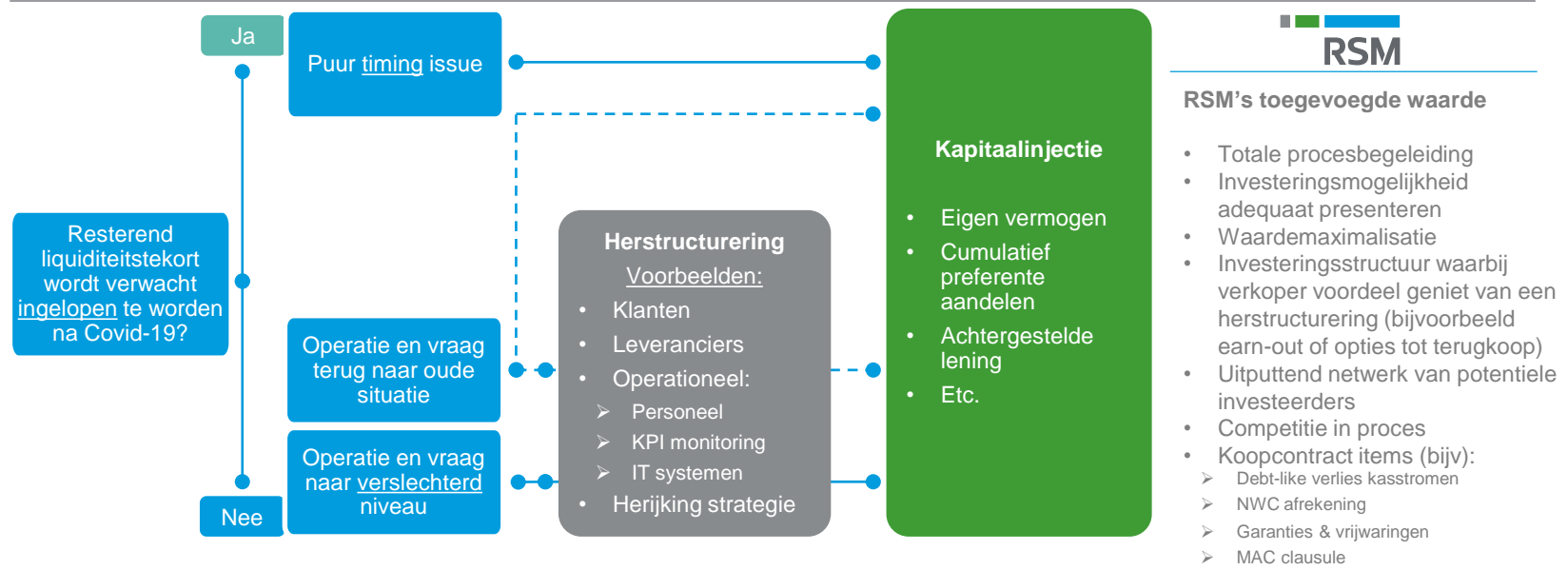
AFHANKELIJK VAN UW SITUATIE KAN EEN (NIEUWE) INVESTEERDER KAPITAAL EN/OF HERSTRUCTURERINGSERVARING INBRENGEN

Het aantrekken van vers kapitaal

Introductie

- Wanneer de eerder uiteengezette opties tot versterking van de kaspositie allen zijn uitgeput, kunt u overwegen om een externe investeerder toe te laten treden als aandeelhouder. RSM heeft veel ervaring in dergelijke trajecten en kan u bijstaan om er voor te zorgen dat dit tegen voor u zo gunstig mogelijke voorwaarden geschiedt
- De beschikbare opties voor een kapitaalinjectie in de Eigen Vermogen sfeer, zullen afhankelijk zijn van de door een investeerder gepercipieerde langere termijn positie van de onderneming: zal de toelevering naar de onderneming, de operatie van de onderneming en vraag naar het product / dienst op het oude niveau terugkeren?
- Ook is de vraag belangrijk of de huidige opbouw van het kastekort, in de toekomst nog zal worden ingehaald, hetgeen bijvoorbeeld eerder het geval is bij gebruiksgoederen dan bij verbruiksgoederen

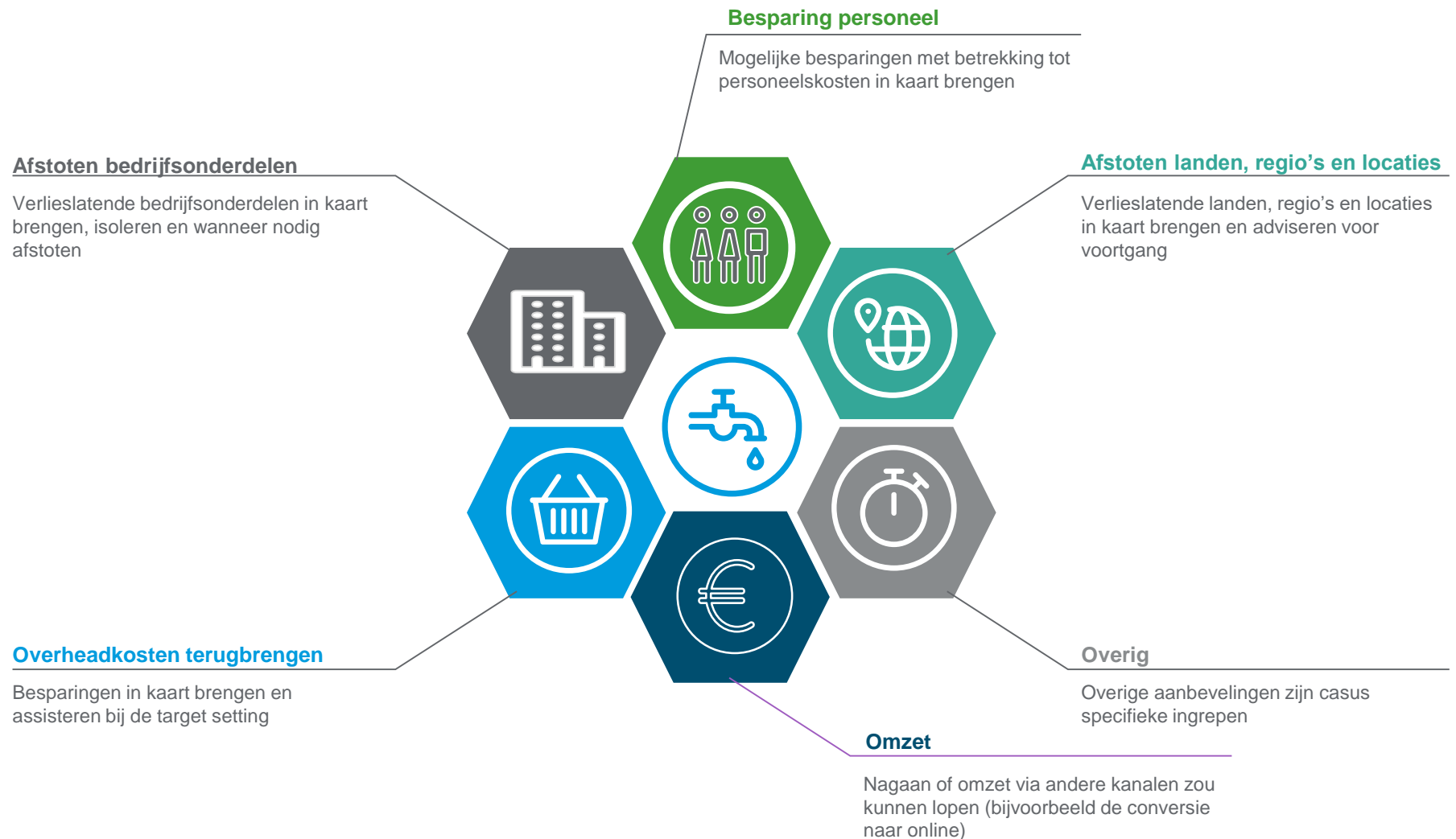
Kapitaalinjectie bij liquiditeitstekort

WANNEER NOODZAKELIJK HELPT RSM BIJ HET HERSTRUCTUREREN VAN UW BEDRIJF

C

Waarborgen operationele continuïteit

RSM NETHERLANDS FINANCIAL ADVISORY SERVICES

RSM Netherlands Due Diligence Services B.V.

Mt. Lincolnweg 40
P.O. Box 36310
1020 MH Amsterdam
The Netherlands
T + 31 (0) 20 635 20 00

RSM Evaluent B.V.

Diakenhuisweg 11
P.O. Box 5037
2000 CA Haarlem
The Netherlands
T + 31 (0) 23 530 04 00

RSM Netherlands Corporate Finance B.V.

Maliesingel 26
P.O. Box 14046
3508 SB Utrecht
The Netherlands
T +31 (0) 30 231 73 44

www.rsmnl.com

RSM Netherlands Due Diligence Services B.V. is a member of the RSM network and trade as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction. All assignments are subject to our general terms and conditions, these can be sent on request free of charge. RSM Netherlands Due Diligence Services B.V. is registered at the Chamber of Commerce under number 65180275.

RSM Netherlands Corporate Finance B.V. is a member of the RSM network and trade as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction. All assignments are subject to our general terms and conditions, these can be sent on request free of charge. RSM Netherlands Corporate Finance B.V. is registered at the Chamber of Commerce under number 16065031.

RSM Evaluent B.V. is a member of the RSM network and trade as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction. All assignments are subject to our general terms and conditions, these can be sent on request free of charge. RSM Evaluent B.V. is registered at the Chamber of Commerce under number 34135655.

© 2020 RSM, all rights reserved.

